

Schuldratio's en actief schuldbeheer

Na het schuldniveau van de gemeenten te hebben bepaald aan de hand van diverse financiële ratio's, kunnen – dankzij een gedetailleerde analyse van de leningenportefeuille via het “Schuldprofiel” – concrete maatregelen worden genomen om een dynamisch en optimaal schuldbeheer te voeren op basis van een gekozen en beheerst risicoprofiel.

Schuldratio's

Het relatieve niveau van de gemeenteschuld kan worden bepaald op basis van een aantal ratio's. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de ratio's die betrekking hebben op de uitstaande schuld en de ratio's die verband houden met de financiële lasten. De verschillende concepten en perimeters van de gemeenteschuld zijn hierbij van belang (*fiche 28*).

De meest courante ratio's zijn:

- **Schuld LT eigen aandeel / bevolking** – deze elementaire indicator geeft de verhouding weer tussen de directe uitstaande schuld van de gemeente (zonder leningen overheidsaandeel en leningen voor derden) en het aantal inwoners.
- **Schuld LT eigen aandeel / operationele cashflow** – deze verhouding geeft het aantal jaren weer dat de gemeente nodig heeft om zijn schuld terug te betalen, in de veronderstelling dat het kasresultaat uit de courante werking (operationele cashflow) constant blijft.
- **Schuldratio** – deze ratio vergelijkt de totale huidige schuld “eigen aandeel” en “derden” met het volume van de gewone gecorrigeerde ontvangsten van hetzelfde dienstjaar. Hier wordt dus een toestand (de schuld) geplaatst tegenover een stroom (ontvangsten). De ratio bepaalt het aantal jaren dat een gemeente nodig heeft om haar schuld terug te betalen als ze het geheel van de ontvangsten hieraan zou kunnen besteden.
- **Schuldenlast eigen aandeel / gecorrigeerde ontvangsten** – hierbij wordt berekend in welke mate de ontvangsten van de gemeente besteed worden aan de terugbetaling en de kosten van de schuld. Deze ratio geeft een indicatie van het “gewicht” van de schuld op de courante financiën van het bestuur (gewone dienst).
- **Schuldenlast eigen aandeel / operationele cashflow** – deze ratio geeft weer in welke mate de operationele cashflow volstaat om de lasten van de externe financiering van de gemeente (aflossingen + interestlast) te dekken.

Schuldprofiel

Twee leningen, en a fortiori twee leningenportefeuilles van een vergelijkbaar bedrag, kunnen zeer uiteenlopende kenmerken vertonen inzake rentevoet, looptijd en herzieningsperiodiciteit. Het risico, de rentegevoeligheid van de schuld en, uiteindelijk, de mogelijke impact op de gewone begroting van de gemeenten, kunnen van de ene gemeente tot de andere aanzienlijk verschillen (ook al vertonen ze a priori vergelijkbare schuldratio's).

Om een duidelijk en gestructureerd beeld van de kredietportefeuille te kunnen geven, is een analyse-instrument onontbeerlijk. Dit “schuldprofiel” omvat:

- de sleutelindicatoren: type lening, schuldsaldo, aantal leningen, gemiddelde rentevoet en gemiddelde looptijd;
- een dagelijkse en driemaandelijke kalender van de herzieningen, onderverdeeld volgens het type van lening;
- de jaarlijkse evolutie van het schuldsaldo en de lasten, rekening houdend met het onderscheid tussen het jaarlijkse bedrag van de kapitaalschijven en dat van de interestlast;
- de uitsplitsing van de leningen volgens de herzieningsperiodiciteit.

Actief schuldbeheer

Een volledige schuldanalyse beperkt zich echter niet tot een becijferde stand van zaken van de kredietportefeuille, maar moet kunnen worden gezien in een optiek van een dynamisch en optimaal beheer van de rentelasten, rekening houdend met een bepaald risicoprofiel. De financiële markten evolueren immers voortdurend en de schuldstructuur verandert permanent. Het komt er dus op aan om op de evolutie van de rentelasten vooruit te lopen en de noodzakelijke maatregelen te nemen.

Een actief schuldbeheer is er precies op gericht om verschillende financiële technieken te gebruiken en de volgende doelstellingen te combineren:

- het renterisico onder controle houden;
- de schuldportefeuille optimaal samenstellen;
- nieuwe begrotingsmarges creëren door de financieringskosten te verminderen;
- de evolutie van de financiële lasten afstemmen op die van de gemeenteontvangsten.

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Smet, Belfius Bank, Pachecolaan 44, 1000 Brussel
RPR Brussel BTW BE 0403.201.185 – JUNI 2012

